

Державний Бюджет України на 2022 рік: Аналіз Данської Ради у справах біженців в Україні

2 грудня 2021 року Верховна Рада прийняла [Державний бюджет](#) на 2022 рік. Для порівняльного огляду в таблицях нижче наведено рядки держбюджету 2022 поряд з відповідними статтями на [2019](#), [2020](#), та [2021](#) роки. Усі статті наведено у гривні. У таблицях нижче вказуються лише ті статті бюджету, які найближче пов'язані із гуманітарним контекстом.

У таблиці 1 наведені основні соціальні показники, які використовуються для обчислення соціальних виплат, у т.ч. тих, що доступні переселенцям.

Показник	Державний Бюджет 2019			Державний Бюджет 2020			Державний Бюджет 2021			Державний Бюджет 2022		
	Від 1 січня	31 липня	31 грудня	Від 1 січня	31 липня	31 грудня	Від 1 січня	31 липня	31 грудня	Від 1 січня	31 липня	31 грудня
Прожитковий мінімум	1853	1936	2027	2027	2118	2189	2189	2294	2393	2393	2508	2589
Мінімальна зарплата	4173			4723; від 01.09 – 5000			6000; від 01.12 – 6500			6500; від 01.10 – 6700		
Мінімальна пенсія ¹	1497	1564	1638	1638	1712	1769	1769	1854	1934	1934	2027	2093

Таблиця 2 наводить показники загального запланованого доходу та загальні видатки у бюджетах відповідних років. Значення вказані станом на момент прийняття відповідних бюджетів (до внесення подальших змін), округлені та наведені у гривні:

	Державний Бюджет 2019	Державний Бюджет 2020	Державний Бюджет 2021	Державний Бюджет 2022
Всього доходу	1 026 млрд.	1 096 млрд.	1 084 млрд.	1 324 млрд.
Всього видатків	1 112 млрд.	1 182 млрд.	1 320 млрд.	1 499 млрд.

Таблиця 2, наведена нижче, відображає розподіл бюджетних коштів за статтями, пов'язаними із соціальним захистом постраждалого від конфлікту населення. Наведені цифри округлені та вказані у гривні.

Значення кольорових полів:	Без змін	
Неістотне бюджетне зростання	Істотне бюджетне зростання	Дуже істотне бюджетне зростання
Неістотне бюджетне спадання	Істотне бюджетне спадання	Дуже істотне бюджетне спадання

¹ Показник «мінімальної пенсії» не слід вважати за фактичний розмір мінімальної пенсії в Україні, оскільки він не враховує ряд надбавок. Фактично, з 1 липня 2019 року реальний розмір мінімальної пенсії становить 2,000 грн. – див. [Правовий Бюлетень](#) Данської Ради, Випуск 42, секція 5 – а у жовтні 2021 року Кабінет Міністрів [оголосив](#) про підвищення фактичної мінімальної пенсії до 2,600 грн. У той же час, показник мінімальної пенсії у державному бюджеті має вагомий роль для обчислення інших соціальних показників та ряду виплат.

Розпорядник бюджетних коштів та напрямок їх використання	Державний Бюджет 2019	Державний Бюджет 2020	Державний Бюджет 2021	Державний Бюджет 2022
Міністерство у справах ветеранів	161 млн.	988 млн.	989 млн.	6.02 млрд.
Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій	239 млн.	634 млн.	1.17 млрд.	1.32 млрд.
<i>Протимінна діяльність</i>	5 млн.	5 млн.	5 млн.	15 млн.
<i>Захист і забезпечення прав і свобод осіб, незаконно позбавлених свободи незаконними збройними формуваннями, окупаційною адміністрацією чи органами влади Росії з політичних мотивів, а також реінтеграція населення тимчасово окупованих територій</i>	127 млн.	66 млн.	66 млн.	66 млн.
<i>Субвенція місцевим бюджетам на заходи щодо підтримки постраждалих внаслідок конфлікту територій²</i>	34 млн.	20 млн.	125 млн.	125 млн.
<i>Компенсація за житло, зруйноване внаслідок збройної агресії Росії</i>	--	20 млн.	114 млн.	81 млн.
<i>Забезпечення інформаційного суверенітету України, розвиток мов корінних народів Криму, підтримка системи іномовлення України</i>	Видатки здійснювались у рамках Мін. інформаційної політики		349 млн.	363 млн.
<i>Забезпечення належних умов в'їзду та виїзду на тимчасово окуповані території</i>	Лінія не існувала		267 млн.	397 млн.
<i>Створення систем та бази даних з питань реінтеграції</i>			5 млн.	51 млн.
<i>Забезпечення реінтеграції молоді з ТОТ</i>			130 млн.	94 млн.
<i>Розвиток інфраструктури сільського господарства у Луганській області</i>			30 млн.	30 млн.
<i>Пілотні заходи з реагування на проблеми для розвитку, викликані переміщенням осіб та поверненням комбатантів</i>	23 млн.	7 млн.	Лінія не існувала	Лінія відсутня
<i>Реабілітація та адаптація ветеранів АТО/ООС та членів їх сімей (у рамках видатків Міністерства з питань ветеранів)</i>	111 млн.	246 млн.	256 млн.	277 млн.
Міністерство охорони здоров'я	98.08 млрд.	133.24 млрд.	162.69 млрд.	196.83 млрд.
Міністерство внутрішніх справ	83.12 млрд.	92.97 млрд.	98.86 млрд.	99.78 млрд.
<i>Державна служба України з надзвичайних ситуацій</i>	13.79 млрд.	15.45 млрд.	16.34 млрд.	16.87 млрд.
<i>Національна поліція</i>	29.57 млрд.	33.61 млрд.	35.50 млрд.	36.70 млрд.

² Ця субвенція призначена для і) будівництва, реконструкції та купівлі житла (як тимчасового, так і постійного) для ВПО; ii) розвиток і центрів надання адміністративних послуг.

Міністерство соціальної політики	236.14 млрд.	311.62 млрд.	312.38 млрд.	319.86 млрд.
<i>Пенсійний фонд</i>	167.51 млрд.	202.28 млрд.	195.32 млрд.	200.63 млрд.
<i>Фонд соціального захисту осіб з інвалідністю</i>	1.82 млрд.	1.48 млрд.	2.21 млрд.	2.49 млрд.
<i>Соціальна, трудова та професійна реабілітація осіб з інвалідністю</i>	1.51 млрд.	1.53 млрд.	1.88 млрд.	2.10 млрд.
<i>Реабілітація дітей з інвалідністю</i>	130 млн.	130 млн.	130 млн.	155 млн.
<i>Фінансова підтримка громадських об'єднань осіб з інвалідністю</i>	89 млн.	89 млн.	91 млн.	91 млн.
<i>Субвенція місцевим бюджетам на цілі забезпечення житлом позбавлених батьківського піклування дітей (у т.ч. дітей-сиріт) та підтримки малих групових будинків для таких дітей, розвитку наближених до сімейних форм виховання</i>	997 млн.	795 млн.	807 млн.	810 млн.
<i>Субвенція місц. бюджетам на створення мережі спеціалізованих служб підтримки постраждалих від домашнього насильства та насильства за ознакою статі</i>	Лінія не існувала		274 млн.	236 млн.
<i>«Соц. захист дітей, сімей, жінок та інших найбільш вразливих груп населення»</i>	95 млн.	86 млн.	66 млн.	66 млн.
<i>Щомісячна адресна допомога ВПО</i>	3.04 млрд.	3.43 млрд.	3.05 млрд.	3.05 млрд.
<i>Протезно-ортопед. та медично-реабілітаційна допомога особам з інвалідністю</i>	27 млн.	30 млн.	35 млн.	37 млн.
<i>Оздоровлення і відпочинок дітей, які потребують особливої уваги та підтримки</i>	217 млн.	240 млн.	393 млн.	447 млн.
<i>Санаторно-курортне лікування ветеранів війни та осіб з інвалідністю</i>	198 млн.	215 млн.	246 млн.	441 млн.
<i>Виплата деяких видів допомог, компенсацій, грошового забезпечення та оплата послуг окремим категоріям населення [без деталізації]</i>	---	61.27 млрд.	67.46 млрд.	66.59 млрд.
<i>Модернізація системи соціальної підтримки населення</i>	560 млн.	1.14 млрд.	400 млн.	400 млн.
<i>Реалізація пілотного проекту «Розвиток соціальних послуг»</i>	---	100 млн.	10 млн.	100 млн.
<i>Заходи сприяння економічній самостійності малозабезпеченої сім'ї</i>	Лінія не існувала			95 млн.
<i>Виплата пільг і житлових субсидій на оплату житлово-комунальних послуг, придбання побутового палива і скрапленого газу у грошовій формі</i>	20 млрд.	47.57 млрд.	47.26 млрд.	38.38 млрд.
<i>Національна соціальна сервісна служба</i>	---	---	83 млн.	161 млн.

Міністерство розвитку громад та територій	15.25 млрд.	9.09 млрд.	7.29 млрд.	14.59 млрд.
<i>Субвенція місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках Програми з відновлення України</i>	---	---	1 млн.	603 млн.
<i>Субвенція місцевим бюджетам на реалізацію проектів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України</i>	1.55	1.28	1.49	1.48
<i>Будівництво (придбання) доступного житла</i>	100 млн.	---	Видатки не передбачені	Видатки не передбачені
<i>Підтримка Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву</i>	7 млн.	7 млн.	8 млн.	7 млн.
<i>Збільшення статутного капіталу Державного фонду сприяння молодіжному житловому будівництву</i>	29 млн.	28 млн.	25 млн.	28 млн.
<i>Часткове покриття відсотків за житловими кредитами молоді</i>	27 млн.	23 млн.	17 млн.	11 млн.
<i>Часткове покриття вартості іпотечних кредитів для забезпечення доступним житлом громадян, які потребують поліпшення житлових умов</i>	50 млн.	41 млн.	34 млн.	26 млн.
<i>Субвенція місцевим бюджетам на стимулювання розвитку індустріальних парків³</i>	Лінія не існувала			400 млн.
<i>Безоплатна правова допомога (у рамках Міністерства юстиції)</i>	728 млн.	821 млн.	955 млн.	992 млн.
Міністерство цифрової трансформації	Міністерство не існувало		1.79 млрд.	4.29 млрд.
<i>Національна програма інформатизації</i>			602 млн.	2.20 млрд.
<i>Електронне врядування</i>			318 млн.	652 млн.
<i>Субвенція місцевим бюджетам на розвиток мережі центрів адмін. послуг</i>			231 млн.	231 млн.
<i>Субвенція місцевим бюджетам для підвищення доступності широкосмугового інтернету в сільській місцевості</i>			500 млн.	500 млн.
<i>Донецька обласна державна адміністрація</i>	472 млн.	383 млн.	314 млн.	368 млн.
<i>Луганська обласна державна адміністрація</i>	384 млн.	284 млн.	203 млн.	239 млн.
<i>Херсонська обласна державна адміністрація</i>	316 млн.	271 млн.	212 млн.	254 млн.

³ Створення індустріальних парків передбачено Стратегією економічного розвитку Донецької та Луганської областей – див. [Правовий Бюлетень](#) Данської Ради, Випуск 67, Секція 2. Індустріальні парки мають забезпечувати сприятливу інфраструктуру для розвитку промисловості у відповідній місцевості, а також зменшити негативний вплив на навколишнє середовище.

Надання кредитів з державного бюджету: Окрім загального розподілу видатків бюджету на 2022 рік (додаток № 3 до бюджету), його видаткова частина включає також надання кредитів (додаток № 4 до бюджету). Нижче наведені відповідні бюджетні лінії, пов'язані із гуманітарним контекстом України (показники округлені до млн. та вказані у гривні):

Розпорядник Коштів	Обсяг Фінансування		Напрямок використання
	2021	2022	
Міністерство з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій	485 млн.	465 млн.	Надання пільгових іпотечних кредитів ВПО [скоріш за все, у рамках фінансування KfW, яке здійснюється урядом Федеративної Республіки Німеччини]
	174 млн.	150 млн.	Реалізація проекту з постачання питної води у м. Маріуполі [скоріш за все, здійснюється урядом Французької Республіки]
Міністерство розвитку громад та територій	35 млн.	39 млн.	Пільгове кредитування індив. сільських забудовників на будівництво, реконструкцію та придбання житла
	15 млн.	20 млн.	Пільгове довгострокове житлове кредитування ВПО та учасників АТО/ООС

Окремі Важливі Елементи Бюджету 2022:

Позитивні	Негативні
<p>Фінансування нових напрямків діяльності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Сприяння економічній самостійності малозабезпеч. сімей; - Субвенція на розвиток індустріальних парків. 	<ul style="list-style-type: none"> • Відсутність⁴ державного фінансування житла для ВПО та інших вразливих груп: Бюджет передбачає видатки на таке житло, проте воно забезпечується фінансуванням від донорів.⁵ Залучаючи донорську допомогу, держава зменшує внутрішні видатки на існуючі програми забезпечення житлом ВПО, молодь та осіб, які потребують покращення житлових умов; • Відсутність Окремого Фінансування Протимінної Діяльності: У той час як у листопаді Кабінет Міністрів затвердив положення про утворення Національного органу з протимінної діяльності – який займе чільну роль у формуванні та забезпеченні державної політики у сфері протимінної діяльності, – у державному бюджеті на 2022 рік відсутні видатки як на Національний орган, так і на Центри з протимінної діяльності. Прямі видатки на протимінну діяльність також не передбачені і в рамках Державної служби з надзвичайних ситуацій, яка здійснює більшу частину польових заходів з протимінної діяльності. Єдиною позитивною зміною у цьому відношенні є збільшення фінансування протимінної діяльності у рамках Міністерства з питань реінтеграції ТОТ – від 5 млн. до 15 млн. грн. • Відсутність Окремого Фінансування для Центру Розбудови Миру: Про створення Національного центру розбудови миру було оголошено 16 грудня 2021 року, проте прямих видатків на його діяльність не передбачено.

⁴ В усіх трьох випадках є можливим фінансування за рахунок інших (неспеціальних) бюджетних ліній – наприклад, створення Центру розбудови миру здійснюватиметься за рахунок лінії «Заходи щодо створення систем та баз даних з питань реінтеграції». У той же час, такі механізми є обмеженими як у відношенні розмірів фінансування, так і його цілей.

⁵ Зокрема, субсидії на розвиток фондів тимчасового житла для ВПО (програма 70%-30%, см. [Правовий Бюлетень](#), Випуск 66, секція 7) покриваються за рахунок Надзвичайної кредитної програми для відновлення України; надання пільгового іпотечного кредитування ВПО під 3% річних забезпечується у рамках програми KfW (див. [Правовий Бюлетень](#), Випуск 63, секція 1), будівництво житла для кримських татар та ВПО передбачено у рамках угоди між Україною та Турецькою Республікою (див. [Правовий Бюлетень](#), Випуск 66, секція 7).